

Na podlagi drugega odstavka 11. člena Zakona o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14), tretjega odstavka 23. člena Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Finančni upravi RS, št. 010-6/2016-198 z dne 13. 2. 2019 s spremembami in dopolnitvami, ter drugega odstavka 13. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOPĐVE), izdajam

NAVODILO
O IZVAJANJU NADZORA CARINSKIH ORGANOV NA PODROČJU VARNOSTI PROIZVODOV
št. 11/2021

1. To navodilo (v nadaljevanju navodilo) ureja nadzor carinskih organov nad proizvodi, ki vstopajo na trg Evropske unije, in sicer z vidika njihove skladnosti z zakonodajo Unije, ki velja na področju varnosti neživilskih proizvodov. Poglavitni namen izvajanja nadzora je v zagotavljanju visoke ravni zaščite javnih interesov, kot so npr. zdravje in varnost na splošno, varstvo potrošnikov, okolja. V skladu z zakonodajo s področja varnosti proizvodov se namreč na trg lahko dajo le varni proizvodi, proizvedeni v skladu z zahtevami, ki zanje veljajo v Uniji.

Pravna podlaga

2. Pravna podlaga je v naslednjih predpisih:
 - Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (Uradni list EU, št. L169, 25. 6. 2019; v nadaljevanju Uredba 2019/1020);
 - Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o nadzoru trga in skladnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 194/2021; v nadaljevanju nacionalna izvedbena uredba)

Opredelitev pojmov

3. »Dajanje na trg« pomeni, da je proizvod prvič dostopen na trgu Unije.
4. »Dostopnost na trgu« pomeni vsako dobavo proizvoda za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Unije v okviru gospodarske dejavnosti v zameno za plačilo ali brezplačno.
5. »Nadzor trga« pomeni dejavnosti, ki jih izvajajo, in ukrepe, ki jih sprejmejo organi za nadzor trga za zagotovitev, da so proizvodi skladni z zahtevami iz veljavne harmonizacijske zakonodaje Unije, in za zagotovitev zaščite javnega interesa, zajetega z navedeno zakonodajo.
6. »Organ za nadzor trga« pomeni organ, ki ga država članica v skladu s členom 10 Uredbe 2019/1020 določi kot organ, odgovoren za izvajanje nadzora trga na ozemlju te države.
7. »Uvoznik« pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Uniji, ki da proizvod iz tretje države na trg Unije.
8. »Proizvodi, ki vstopajo na trg Unije« pomeni proizvode iz tretjih držav, ki so namenjeni za dajanje na trg Unije ali za zasebno uporabo ali porabo na carinskem območju Unije in so dani v carinski postopek sprostitve v prosti promet.

Izvajanje nadzora

9. Carinski organi v skladu z Uredbo 2019/1020 nadzor na področju varnosti proizvodov izvajajo nad vsemi proizvodi, ki jih zajema pravo Unije, če v tem pravu ni drugih posebnih določb v zvezi z organizacijo nadzora proizvodov, ki vstopajo na trg Unije.

Kljub navedenemu carinski organi na tem področju nadzor izvajajo predvsem nad proizvodi, za katere se uporablja harmonizacijska zakonodaja Unije, navedena v prilogi I Uredbe 2019/1020. Za omenjene proizvode je bil s pristojnimi organi za nadzor trga dosežen dogovor o postopku izvajanja nadzora.

10. Nadzor se izvaja nad proizvodi, ki so dani v carinski postopek sprostitev v prosti promet, in sicer predvsem na podlagi predhodno izvedene analize tveganja in pripravljenih profilov tveganja, integriranih v ustrezni sistem.
11. Carinski organi nadzor nad varnostjo proizvodov izvajajo pri uvozu proizvodov s strani gospodarskih subjektov, pri uvozu proizvodov s strani fizičnih oseb pa predvsem takrat, kadar gre za uvoz tržne narave.
12. Kadar carinski organi na prvi točki vstopa utemeljeno domnevajo, da proizvodi, ki se nahajajo v začasni hrampi oziroma so dani v carinski postopek, ki ni postopek sprostitev v prosti promet, niso skladni z veljavnim pravom Unije ali predstavljajo tveganje, vse zadevne informacije posredujejo pristojnemu namembnemu carinskemu organu.

Za namene obveščanja pristojnega namembnega carinskega organa se v ustreznem carinskem sistemu za obdelavo podatkov uporabita predpisani TARIC oznaki Y117 oziroma Y118.

13. Kadar carinski organi pri preverjanju proizvodov, deklariranih za sprostitev v prosti promet, ugotovijo, da:
- proizvodu ni priložena dokumentacija, ki se zahteva v skladu z veljavnim pravom Unije, ali pa se porajajo utemeljeni dvomi o pristnosti, točnosti ali popolnosti takšne dokumentacije;
 - proizvod ni označen v skladu s pravom Unije, ki se zanj uporablja;
 - je proizvod označen z oznako CE ali drugo oznako, ki jo zahteva pravo Unije, ki se zanj uporablja, vendar je oznaka pritrjena na napačen ali zavajajoč način;
 - ime, registrirano trgovsko ime ali registrirana trgovska znamka in kontaktni podatki, vključno s poštnim naslovom gospodarskega subjekta, ki opravlja naloge v zvezi s proizvodom, za katerega se uporablja določena harmonizacijska zakonodaja Unije, niso navedeni ali jih ni mogoče razbrati v skladu s členom 4(4) Uredbe 2019/1020;
 - zaradi katerega koli drugega razloga obstaja utemeljena domneva, da proizvod ne izpolnjuje zahtev iz prava Unije, ki se zanj uporablja, ali predstavlja resno tveganje za zdravje, varnost, okolje ali druge vidike javnega interesa.

zadržijo njegovo sprostitev v prosti promet in o tem takoj obvestijo pristojni organ za nadzor trga.

14. Pristojni organi za nadzor trga so določeni v nacionalni izvedbeni uredbi. Seznam pristojnosti teh organov po posamezni harmonizacijski zakonodaji Unije iz priloge I Uredbe 2019/1020, se nahaja v prilogi 1 tega navodila.

Poleg navedenih pristojnosti je pri obveščanju organov za nadzor trga potrebno upoštevati še naslednje pristojnosti:

- pristojno območno enoto Tržnega inšpektorata je potrebno obvestiti tudi v primeru zadržanja cigaretnih vžigalnikov in otroške opreme v prosti promet, na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, ki se uporablja za proizvode, za katere ni bilo sprejete harmonizacijske zakonodaje Unije;

- pristojno območno enoto Zdravstvenega inšpektorata je potrebno obvestiti tudi v primeru zadržanja otroških dud, na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, kakor tudi v primeru vsebnosti različnih kemikalij v plastičnih masah, iz katerih so proizvedene igrače, npr. lutke;
- kadar so zaradi vsebnosti neke prepovedane oziroma nadzorovane kemikalije začasno zadržani proizvodi, kot so npr. nakit, oljne svetilke, usnjeni oz. tekstilni proizvodi, je potrebno obvestiti Urad RS za kemikalije.

- Carinski organi obvestilo o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet pošljejo pristojnemu organu za nadzor trga po elektronski pošti na dogovorjenem obrazcu iz priloge 2 tega navodila. Istočasno je potrebno obvestilo o zadržanju poslati tudi kontaktni osebi na Generalnem finančnem uradu, na elektronski naslov pio.fu@gov.si.
- Kadar v štirih delovnih dneh od zadržanja sprostitev pošiljke v prosti promet carinski organi od pristojnega organa za nadzor trga niso prejeli zahtevka o nadaljnjem zadržanju pošiljke oz. je slednji odobril sprostitev pošiljke v prosti promet, izpolnjene pa so bile tudi vse druge zahteve in formalnosti v zvezi s sprostitvijo zadržane pošiljke, se pošiljka sprosti v prosti promet.
- Kadar organi za nadzor trga ugotovijo, da predstavljajo proizvodi resno tveganje oziroma neskladnost s pravom Unije, ki se uporablja za takšne proizvode, sprejmejo ukrepe za prepoved dajanja proizvodov na trg in od carinskih organov zahtevajo, naj jih ne sprostijo v prosti promet. Poleg tega od istih zahtevajo tudi, da v carinski sistem za obdelavo podatkov in po potrebi na trgovinski račun in vse druge priložene dokumente, vnesejo predpisan zaznamek:

»Neskladen / nevaren proizvod – sprostitev v prosti promet ni dovoljena – Uredba (EU) 2019/1020«

- Neskladen oziroma nevaren proizvod je lahko naknadno prijavljen v carinski postopek, ki ni sprostitev v prosti promet, kadar organi za nadzor trga temu ne nasprotujejo.

Carinski organi v tem primeru predpisani zaznamek vnesejo v vse dokumente, ki se uporabijo v zvezi z zadevnim postopkom, poleg tega v ustrezen carinski sistem vnesejo predpisani TARIC oznaki Y117 oziroma Y118, z namenom obveščanja pristojnega namembnega carinskega organa.

- Kadar pristojni organi za nadzor trga predlagajo uničenje proizvodov oziroma kakšno drugačno onesposobitev njihovega delovanja zaradi tveganja za zdravje in varnost končnih uporabnikov, carinski organi to storijo v skladu s carinskimi predpisi na stroške osebe, ki je proizvod prijavila za sprostitev v prosti promet.

Poročanje o zadržanih proizvodih

- Finančni uradi morajo vsake tri mesece poročati o zadržanih sprostitev proizvodov v prosti promet. Za poročanja je potrebno izpolniti tabelo iz priloge 3 tega navodila (delovni list »ZADRŽANE POŠILJKE«). Tabela je potrebna do konca meseca, ki sledi trimesečnemu obdobju poročanja, posredovati na elektronska naslova pio.fu@gov.si in david.piscanec@gov.si.

Kontaktna oseba

- Kontaktna oseba s področja varnosti proizvodov:

Generalni finančni urad
Uprava za carine
Sektor za carinske postopke
Oddelek za prepovedi in omejitve
pio.fu@gov.si

Prenehanje veljavnosti

22. Z dnem uveljavitve tega navodila preneha veljati Navodilo o izvajanju nadzora carinskih organov na področju varnosti proizvodov, št. 10/2016.

Začetek veljavnosti

23. To navodilo začne veljati 1. 1. 2022.

Številka: 4243-1341/2021-2
Datum: 29. 12. 2021

*[Ime in priimek] ,
[položaj/naziv]*

Priloge:

Priloga 1: Seznam pristojnih organov za nadzor trga po posamezni zakonodaji iz priloge I Uredbe 2019/1020

Priloga 2: Obvestilo o zadržanju sprostitve proizvodov v prosti promet

Priloga 3: Tabela poročanja o zadržanih sprostitev proizvodov v prosti promet